

Workshop friluftsliv 2023-09-07

Fokus mål och prioriteringar

Analysen av besöksklassningen (idag) visar att friluftslivets nyttor ges begränsat med utrymme, och hur dessa ska nås. Nyttor kan uttryckas som *värden för människors välbefinnande*. Nyttor som nämns i analysen och som lyfts i besöksklassningen är:

- Psykisk och fysisk hälsa/folkhälsa
- Kunskap & Miljömedvetenhet (förståelse för värdet av naturskydd)
- Integration (social integration/demokratiperspektiv)
- Regional utveckling (involvering av lokala naturturismföretag)

De tydliggörs också på olika sätt i Friluftsmålen.

1. ***Finns fler nyttor än de ovanstående vi bör fokusera på? Bör nyttorna lyftas och förtydligas i ett gemensamt klassningssystem? Är vissa av dessa nyttor viktigare att fokusera på än andra i skyddade områden? Om ja vilka och varför? Om nej – resonera kring det. 5 minuter (diskutera 2 och 2)***

”Nyttor”:

Arena

Närnatur

Mat/resurser

Samt ytterligare nyttor som är placerade under resp huvudrubrik nedan.

2.

Vad gör vi idag (åtgärder) med koppling till dessa nyttor? Ge goda exempel på hur ni främjar dessa nyttor.

Hur skulle vi kunna utveckla arbetet och bättre främja dessa nyttor? Vi gör redan många bra åtgärder men försökt *tänka i nya banor, utanför ramarna!* Diskutera och ge förslag utifrån nedanstående utgångspunkter och vem/vilka och vad.

Hur kan vi lyfta blicken/nivån och jobba mer med naturen på länsnivå?

Exempelvis fokusera mer på vissa nyttor inom vissa områden – peka ut dessa skyddade områden på en länsnivå.

Exempelvis leta efter områden nära varandra (kluster) och binda ihop områden, leder mm (synergier) över fler områden även med kommunala/privata marker/andra län.

Exempelvis samverka/kommunicera mer med andra relevanta aktörer för att kommunicera/marknadsföra skyddad natur på ett enhetligt sätt.

Exempel: Samverka med region/kommun mfl för att få till kollektivtrafik, mm.

Hur kan vi jobba/tänka på objektsnivå?

Exempelvis planera för åtgärder/aktiviteter mm som tydligt riktar sig mot vissa nyttor – ex vis folkhälsa – och därmed satsa mer på motions/hälsofrämjande aktiviteter så som cykling, löpning?

HÄLSA

- ”Bara vara”- behöver inte vara någon nytta
- Välbefinnande

Diskussionsfrågor hälsa:

- ✓ Landskapsnivå?
 - ❖ Hela kedjan infrastruktur, kollektivtrafik i både stor och liten skala.
 - ❖ Flera längheder i olika naturtyper
 - ❖ Puffa för tysta områden
 - ❖ För att avlasta vissa NR dela in efter aktiviteter. T.ex tysta NR ska verkligen kunna vara tysta. Gå igenom föreskrifter.
 - ❖ Reservat som tillgång för FAR t.ex.
 - ❖ Informera bättre utifrån människors upplevelsevärden utifrån sinnesintryck t.ex.
- ✓ Objektsnivå?
 - ❖ Tydlighet i vad som finns: standardisering/kategori av leder?, ”turistkartor”
 - ❖ Att ta sig till NR: kollektivtrafik, vägvisning, p-platser etc.
 - ❖ Bättre information om vad man kan se och göra!
- ✓ Arbete idag?
 - ❖ Sprider besökare till mindre besökta reservat.
 - ❖ Utflyktsprogram till naturen, resurs för fysisk aktivitet på recept.
 - ❖ Tillgängliggör natur med leder och servicebyggnader/anordningar.
 - ❖ Busstransporter till evenemang/NR. Viktigt! + pedagog/guide på plats.

KUNSKAP- MILJÖMEDVETENHET

- Utomhuspedagogik
- Civil beredskap- friluftsvana, naturvana

Diskussionsfrågor om kunskap och miljömedvetenhet:

Framtida utveckling:

- ✓ Landskapsnivå?
 - ❖ Nationella kampanjer; sopor, temadagar, hållbarhet (biologisk mångfald, ekosystemtjänster)
 - ❖ Lärarmaterial för skolors besök i naturreservat inklusive aktiviteter.

- ❖ Kommunera reservat som värdekärnor i ett sammanhängande landskap.
- ❖ Tillgång till attraktiv närmatur för alla, för att ge alla möjlighet till naturkontakt. Planfråga.
- ❖ Samarbete med andra parter så samma information kommer från olika samtidigt.
- ❖ Särskild symbol för de områden som inte har anordningar sökbara. ➡
- ✓ Objektsnivå?
 - ❖ Kommunikation med kommuner för att förmedla nytta med reservaten.
 - ❖ Invigningsdagar för nya reservat/leder. Bjuder in kommun och allmänhet.
- ✓ Arbeta idag?
 - ❖ Naturum på vift- naturum åker ut och träffar folk på leder t.ex.
 - ❖ Utomhuspedagogik för barn
 - ❖ Informationstavlor/webb + app, youtube, QR-koder
 - ❖ Information media, reportage m.m.
 - ❖ Samarbete med naturskolan
 - ❖ Information kopplat till åtgärd
 - ❖ Guidningar i samverkan med andra organisationer- olika teman/perspektiv.
 - ❖ Firande, invigning, temadagar
 - ❖ Sprida andra organisationers aktiviteter i skyddad natur.

INTEGRATION

- Demokratiperspektiv
- Barnperspektiv
- Jämställdhet
- Tillgänglighet

Diskussionsfrågor integration:

Framtida utveckling:

- ✓ Landskapsnivå?
 - ❖ Knyta ihop skyddad natur/friluftslivsområden med kollektivtrafik (hållplatser)
 - ❖ Idag vandring skåneleden för alla femteklassare.
 - ❖ Toaletter, viktigt för vissa grupper- utesluts annars.
 - ❖ Webb NR ej anpassad för att skapa engelska sidor. (Google translate är så pass bra på engelska, så behövs inte)
 - ❖ Nationellt samordnat arbete kring kommunikation/information om tillgänglighet.
- ✓ Objektsnivå?
 - ❖ Övning/undersökning i ett specifikt objekt hur man kan utveckla området.

- ❖ Upplevelseled för barn.
- ❖ Nationellt samordnad strategi för förvaltningsinriktning.
- ❖ Flerspråkig information på tavlor/webb.
- ❖ ”Naturbussen”, Åsnens NP
- ✓ Arbete idag?
 - ❖ Skolor möjlighet till 2-3 timmar med naturvägledare (G)
 - ❖ Flerspråkiga ”naturvärdar” riktat till öppna förskolor. (Upplandsstiftelsen), Uppsala kommun, LONA-finans.
 - ❖ Tillgänglighetssatsningar (fysisk); grillplatser, kollektivtrafik, toaletter.
 - ❖ Snorkelled (för synskadade).
 - ❖ Tillgänglighetsklassning
 - ❖ Tydliga stigar och vägvisning bidrar till trygghet
 - ❖ Symboler är bra.
 - ❖ Nationellt samordnad NR-webb, foldrar, skyltar

REGIONAL UTVECKLING

- Lokal
- Lokal identitet
- Identitetsstärkande

Diskussionsfrågor regional utveckling:

Framtida utveckling:

- ✓ Landskapsnivå?
 - ❖ Bättre kommunikation om vad man får göra eller ej.
 - ❖ Bättre kollektivtrafik på land och vatten
 - ❖ Underlätta för båt, cykel och laddstolpar
 - ❖ Samverkan Regionen? (hälsa/friskvård)
 - ❖ Tydliggör värdet för regioner vad vi på Länsstyrelser har gjort/gör som andra aktörer kan nyttja.
- ✓ Objektsnivå?
 - ❖ Hantera besöksströmmar och dilemman kopplat till det.
 - ❖ Engagera lokala parter genom avtal/arvode, t.ex. för leder.
 - ❖ Söka på vad man kan göra i respektive område. (Filter för olika föreskrifter/aktiviteter.)
- ✓ Arbete idag?
 - ❖ Tillhandahåller besöksmål ➡ underlag för service i närheten (boende, mat etc.)
 - ❖ Information (webb, naturkartan), foldrar, guider
 - ❖ Naturrum inklusive programverksamhet
 - ❖ Utbyte med turistorganisationer (region, kommun)
 - ❖ NP/NR- samarbetsavtal med entreprenörer

- ❖ Attraktivitet, stolthet
- ❖ Samarbete med kommuner, byggnation av leder m.m.
- ❖ Det sätt idag vi kan gynna lokala entreprenörer är att i upphandlingar ska reseersättningen vara inbakad i deras anbud, ej ligga som egen post utöver ersättningen för själva åtgärden.
- ❖ Sammanställning av föreskrifter utifrån aktivitet samt geografisk utbredning riktat mot entreprenörer- ”vilken verksamhet får bedrivas var” (”Naturliga möjligheter”- Örebro län)
- ❖ Skötselavtal med lokala föreningar

”Onyttor”:

- Slitage
- Trängsel
- Multisportarena

Frågor/önskemål till Naturvårdsverket

- Avfall i skyddad natur.
Webbinarium. Ex. vad kan avvecklas när förvaltningsanslagen minskas.
- Kommunera tillgänglighet på ett likartat sätt, ex. Finland. Samla information på en plats för besökare.
- Ved? Informera eller inte.
- Kollektivtrafik
- Länsstyrelsens ansvar?
- Betalningsvilja?